

Els marges vells

Hem seguit un camí sinuós, limitat a les seves dues vores per marges no gaire alts... Els marges vells són l'arqueologia del camp. Molts marges d'aquests haurien d'ésser declarats monuments nacionals, per tal que tinguessin una protecció eficaç contra les mans impies dels bàrbars destructors. Qui no estima els marges vells, no estima la terra, ni sent la poesia rural, ni comprèn l'esperit del paisatge. El dia que a la nostra terra no hi hagués, per separar les propietats, per contenir les feixes, i per delimitar els camins i caminets, aquests murs rústics de pedres velles, s'esvairia un dels encisos que té el camp per als nostres ulls.

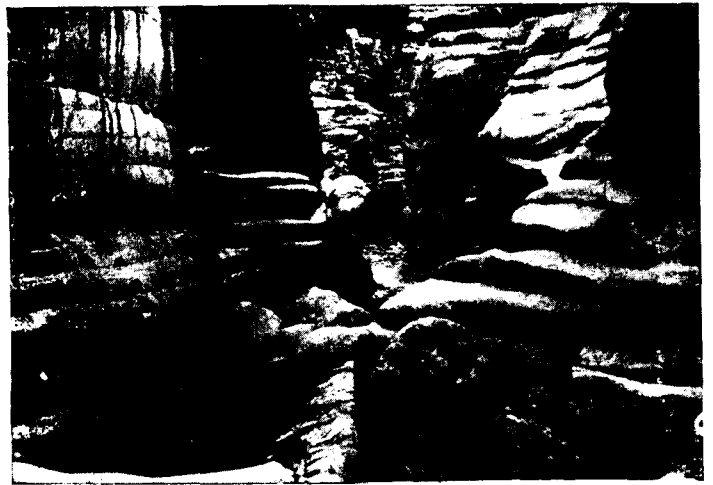
La terra ampla i seguida es fa monòtona. Les corbes de la mutanya semblen un gep monstruós. Però, si dividim els trossos de la terra llisa i escalonem els pendents amb la ratlla dels marges de pedra seca, pla i mutanya es tornen més graciosos, més amics i més humans. I aquelles pedres arrencades i apilades amb una certa llibertat, s'adiuen tant amb la terra i amb les plantes, que tot plegat forma un conjunt harmònic.

Les pedres velles, trencades irregularment, daurades pel sol, rosegades per la humitat, són un producte de la terra com les herbes i com els arbres. Les pedres trencades de poc pel ferro o l'explosiu, són com trossos de carn esqueixada, nafra viva per tots els costats; llum i vent, sol i serena, pluja i rosada, curen al cap de molts anys la ferida horrible.

Per fer cases, tant a ciutat com a vila, tant a vila com a pagès, no hi ha res millor que els daus de pedra formant parets nues, ben nues, sense la ronya de l'arrebossat amb el vil morter. Però per a fer murs al camp no hi ha res com les velles pedres amb molsa. Una pedra d'aquestes hauria de valer més que una rajola o un maó. No hi ha cap ceramista que amb el fang i el foc pugui fabricar un material per a la construcció de marges, comparable a les pedres dels nostres amors.

Si no tinguéssim por d'ésser massa sentimentals, cridaríem en la soledat dels camps: «Fora les parets de pedra i calç! Fora les parets de maons! Fora la geometria i el dibuix lineal en els murs dels conreus! Fora els filferros amb punxes! Fora, encara més, aquesta corona de trocets de vidre que la por posa dalt de tot de les parets!»

El mur de pedra rústega, primera arquitectura de l'home prehistòric, és encara avui, passats els mil·lenaris, el més digne company de la terra.

Saltant d'aigua

El saltant d'aigua que ens té encisats, no és una cascada enorme. És el petit saltant d'un rec que corre de pressa per la baixada d'un coll.

A la vora d'una roca, el rec s'interromp i cau de sobte d'una altura de cinc pams. Heus ací el saltant d'aigua que ens plau contemplar en les hores de més llum.

Ell ens dóna la sensació de bellesa íntima i delicada, que no sabríem trobar en els espectacles grandiosos de la natura. El gran saltant d'aigua, la tempesta en el cel, la mar esvalotada, la ventada damunt la terra, el riu amplísim, la muntanya alta, les sortides i postes de sol, en solem dir espectacles imponents. Imposen, veritat? Però, per què no hem de trobar en les coses materialment més petites el mateix encís, sense mescla d'inquietud? Aquests espectacles no imposen, no; se'ns imposen. Tenen per a l'home el valor d'un espectacle normal, fet a la nostra mesura.

Qui només es commou davant els espectacles grandiosos, és que està tarat de colossalisme i no vibra en les més fines cordes de l'esperit.

El nostre petit saltant d'aigua val més, estèticament, que les grans cascades vulgars a còpia d'ésser colossals. Tothom, fins els salvatges i els bàrbars i els burgesos i els turistes, se sentirà impressionat davant la caiguda del riu des d'una gran alçada. Al contrari, només els esperits fins podran admirar la bellesa del rec que salta per una roca com un infant entremaliat.

El nostre saltant té, a més a més, una gràcia que ens el fa estimar.

D'una esquerra de la roca surt un romaní que allarga una branca prima fins a tocar el raig d'aigua. Un rajolí cau damunt la branca atrevida i la fa balancejar contínuament. Sembla que el romaní jugui a mullar-se, amb la insistència i gosadia d'un infant.

Un granollerí que ha tornat a casa

